מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את ארבעת כלי הניתוח הספרותי שבארגז הכלים
- להבין על מה מתמקד כל כלי ומה לומדים בעזרתו
- לתרגל מונחי יסוד ראשונים מכל אחד מהכלים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הכירו את הכלים

1. א – מבנה הסיפור הקצר
2. ג – חמישה
3. ד – שישה
4. ב – סוגי דמויות ומחסן תכונות
5. א – הרפגון הקמצן
6. א – לזהות את האמצעי ולהסביר מה הוא יוצר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוצג בעמוד מבנה הסיפור
2. לא נכון – יש שלושה צירים: ראשית/משנית, עגולה/שטוחה, דינמית/סטטית
3. נכון – כך מוגדר בעמוד האמצעים האומנותיים
4. לא נכון – הצחוק גם מראה לנו את החולשות שלנו
5. נכון – זו מטרת מחסן התכונות
6. לא נכון – נקודת המפנה היא לרוב במהלך הסיפור או לקראת שיאו

חלק ג' – השלימו את המילה

1. שלבים
2. סטטית
3. דימוי
4. צחוק
5. ראשית

חלק ד' – התאימו כלי למוקד שלו

1 – ב (שלבי העלילה ונקודת המפנה)
2 – ד (מיון דמויות ותיאורן בעזרת תכונות)
3 – א (דימוי, מטאפורה, האנשה וסמל)
4 – ג (סוגי הומור והסבר למה צוחקים)

חלק ה' – כתיבה אישית

1. התלמיד/ה בוחר/ת כלי אחד, מסביר/ה בבירור מה הוא בודק (למשל שלבי עלילה, סוגי דמויות, אמצעי אומנותי או הומור) ונותן/ת נימוק סביר לחשיבותו

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לארבעה כלים: מבנה הסיפור, דמויות, אמצעים אומנותיים, הומור
- דוגמה נכונה ורלוונטית למונח אחד לפחות
- נימוק אישי קצר וברור

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בהצגת ארבעת האייקונים של הכלים ולבקש מהתלמידים לנחש מה כל כלי בודק
- כדאי לחזור לדף זה בסיום לימוד כל כלי בנפרד כדי לבדוק אם ההבנה ההתחלתית הייתה נכונה
- בעבודה בזוגות אפשר לחלק כל זוג לכלי אחר ולבקש הצגה קצרה בעל פה

דף תרגול: ארגז הכלים לניתוח סיפורים

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש ארבעה כלים שעוזרים לנו להבין סיפור: מבנה הסיפור, דמויות, אמצעים אומנותיים והומור. בדף הזה נלמד קצת על כל אחד מהם.

מילון קטן:

הר הסיפור	תרשים שמראה את חמשת שלבי העלילה
נקודת מפנה	הרגע בסיפור שבו משהו משתנה
דמות עגולה	דמות מורכבת עם הרבה תכונות ורגשות
דמות שטוחה	דמות פשוטה עם תכונה אחת בולטת
אפיון ישיר	הכותב אומר במפורש איך הדמות
אפיון עקיף	לומדים על הדמות ממעשיה ומדבריה
אמצעי אומנותי	דרך מיוחדת שבה הכותב יוצר תמונה או רגש
הומור	מה שגורם לנו לצחוק בטקסט

1 חלק א' – הכירו את הכלים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה כלי מדבר על שלבי הסיפור?

א) מבנה הסיפור הקצר ב) סוגי דמויות ג) אמצעים אומנותיים ד) הומור וקומדיה

2. כמה שלבים ב'הר הסיפור'?

א) שלושה ב) ארבעה ג) חמישה ד) שישה

3. כמה אמצעים אומנותיים עיקריים יש?

א) שלושה ב) ארבעה ג) חמישה ד) שישה

4. איפה לומדים על אפיון ישיר ועקיף?

א) מבנה הסיפור הקצר ב) סוגי דמויות ומחסן תכונות ג) אמצעים אומנותיים ד) הומור וקומדיה

5. איזו דמות מופיעה בעמוד ההומור?

א) הרפגון הקמצן ב) דני אבדיה ג) גיבור הר הסיפור ד) דמות עגולה

6. מה חשוב לעשות כשמוצאים אמצעי אומנותי?

א) לזהות את האמצעי ולהסביר מה הוא יוצר ב) רק לזהות את שם האמצעי

ג) לספור כמה פעמים הוא מופיע ד) להעתיק את המשפט המקורי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	'הר הסיפור' מורכב מחמישה שלבים	☐	☐
2	בעמוד הדמויות ממיינים דמויות לפי ציר אחד בלבד	☐	☐
3	אמצעים אומנותיים הופכים מילים רגילות לתמונה, צליל ורגש	☐	☐
4	בקומדיה הצחוק הוא רק בידור ואין בו שום מסר	☐	☐
5	מחסן תכונות עוזר לתאר דמויות מעבר למילים 'נחמדה' ו'רעה'	☐	☐
6	נקודת מפנה תמיד נמצאת בתחילת הסיפור	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה

השלימו את המילה החסרה.

1. ב'הר הסיפור' יש חמישה _____ של העלילה

2. דמות שאינה משתנה במהלך הסיפור נקראת דמות _____

3. כאשר הכותב משווה בין שני דברים במילה 'כמו', זהו _____

4. לפני לימוד הקומדיה, נפתח את ארגז ה _____

5. דמות שמכבבת ותופסת מקום מרכזי בעלילה נקראת דמות _____

4 חלק ד' – התאימו כלי למוקד שלו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מבנה הסיפור הקצר	___	**א.** דימוי, מטאפורה, האנשה וסמל
2. סוגי דמויות ומחסן תכונות	___	**ב.** שלבי העלילה ונקודת המפנה
3. אמצעים אומנותיים	___	**ג.** סוגי הומור והסבר למה צוחקים
4. הומור וקומדיה	___	**ד.** מיון דמויות ותיאורן בעזרת תכונות

5 חלק ה' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מארבעת הכלים שלמדתם עליו היום. הסבירו במילים שלכם מה הכלי בודק בסיפור, ולמה לדעתכם הוא חשוב להבנת הסיפור.

כרטיס יציאה

מהם ארבעת הכלים שלמדנו עליהם היום?

תנו דוגמה אחת למונח מתוך אחד הכלים

איזה כלי מעניין אתכם הכי הרבה ולמה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀